

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Вокальний ансамбль**

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>025 «Музичне мистецтво»</u>
Назва освітньої програми	<u>Музичне мистецтво</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
старший викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Архіпова Наталя Євгеніївна	098-551-21-82	arkhipovanatalia@yahoo.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Вокальний ансамбль – є важливою та необхідною дисципліною у циклі професійної підготовки здобувачів. На практичних заняттях з ансамблевого співу розвиваються такі найважливіші професійні якості як: вільне інтонування, гармонійний слух та вміння бути учасником ансамблю солістів. Поряд з цим робота в команді допомагає накопичити навички, необхідні для високотехнічного виконавського рівня за допомогою спільного досягнення надзавдання. Відточуючи вокальні та ритмічні прийоми, під час аналізу та ретельного розбору партитур та партій, здобуваються знання в області вокально-ансамблевого аранжування та його інтеграція у сценічне дійство. Крім цього предмет сприяє розширенню музичного кругозору і вивченню видатних репертуарних зразків у жанрах мюзиклу та сучасної естради.

Мета курсу – це сформувати комплекс навичок і технічних прийомів для співочої діяльності у складі професійного вокального ансамблю, або у складі ансамблю солістів; удосконалити музичний слух та проявити творчу уяву; навчитися самостійно працювати з музичним матеріалом.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Вокальний ансамбль» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків

Навчальна дисципліна Вокальний ансамбль забезпечує досягнення програмних **результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

РН2. Володіти навичками ансамблевого співу, репетиційної роботи та концертних виступів.

РН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН11. Застосовувати теоретичні знання та навички у творчій практичній діяльності.

3. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Знати та використовувати на практиці правила ансамблевого співу та вдало поєднувати спів із сценічним дійством.

2. Засвоїти суть ансамблевого співу для застосування у майбутній професійній діяльності, вивчити типи та види вокальних ансамблів, розширити музично-технічний кругозір через вивчення репертуару ансамблевих та хорових сцен у жанрі музичного театру на прикладі жанру мюзикл.

Уміння:

3. Уміти самостійно працювати з музичним матеріалом.

4. Уміти слухати інших учасників ансамблю і перебувати з ними в одній виконавській площині, щодо ритму, дикції, вокальної позиції, динаміки, стилю, характеру і художнього задуму твору.

5. Уміти користуватися звукопідсилювальною апаратурою і знати особливості користування нею.

Навички:

6. Вільно інтонувати у складі вокального ансамблю

7. Утримувати партію в складі вокального ансамблю незалежно від кількості голосів та типу (мішаний або однорідний); як з акомпанементом, так і а capella.

4. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
9	270	28	98	144	3	5;6	Вибіркова професійна

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ V семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	всього	у тому числі		
		лекц.	прак	С.р.
Змістовний модуль I. Формування базових виконавських навичок співу у вокальному ансамблі. Тема 1. Унісони та найпростіше двоголосся	12	2	4	6
Тема 2. Фактура та стрій у ансамблевому співі (мелодійний та гармонійний).	12	2	4	6
Змістовний модуль II Організація репетиційної діяльності вокального ансамблю Тема 3. План розбору твору та зведення вокальних партій у єдине звучання. Розбір творів.	22	2	8	12
Тема 4. Робота з компонентами ансамблевого співу. Робота над творами.	26	2	10	14
Змістовний модуль III Комплексна сценічна виразність Тема 5. Розбір драматургії та характеру ансамблевих сцен. Постановка номерів.	18	4	4	10
Тема 6. Координація танцювальних рухів під час співу. Репетиції ансамблевих сцен.	30	2	12	16
Разом	120	14	42	64
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - залік				

VI семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	всього	у тому числі		
		лекц.	прак	С.р.
Змістовний модуль IV. Розкриття художнього змісту творів і підкреслення стилістичних особливостей Тема 7. Визначення та опрацювання стильових особливостей творів.	30	4	10	16

Тема 8. Вплив засобів музичної виразності на виявлення внутрішнього змісту твору та передачі художнього образу.	22	4	6	12
Змістовний модуль V. Вдосконалення вокально - ансамблевої техніки. Тема 9. Вправи на артикуляцію та ансамблевий скет. Розбір творів	26	2	10	14
Тема 10. Вправи на ритм та ритмічну координацію. Робота над творами, постановка ансамблевих сцен.	22	2	8	12
Змістовний модуль VI. Надбання комплексної сценічної майстерності. Тема 11. Технічне обладнання у ансамблевому співі та його використання.	14	2	4	8
Тема 12. Вспівування творів: досягнення високохудожнього рівня виконання, виховання витривалості голосу та дихання.	36		18	18
Разом	150	14	56	80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - Екзамен				

6. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі вищої освіти отримують нотний матеріал (вокальні партитури) для вивчення партій, аудіо матеріал для прослуховування та відеоматеріал для перегляду театральних постановок або окремих ансамблевих (хорових) сцен. Рекомендації, індивідуальні завдання та оцінки за їх виконання. Практичні заняття забезпечені фортепіано та апаратурою для відтворення аудіо, мікрофонами та підсилюючою апаратурою. На завершальному етапі підготовки репертуару здобувачі користуються навчальною студією звукозапису.

7. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

У кожному семестрі репертуар ансамблю доповнюється новими творами (щонайменше три різнохарактерних твори) із зростаючим рівнем технічної складності. Впродовж практичних занять здобувачі виконують наступні види вправ та завдань:

1. Розбір та вивчення творів репертуару
2. Аналіз вокальних ансамблевих партитур (форма, стиль, гармонія, фактура, технічні складнощі та інше)
3. Вокальні вправи
4. Вправи на дикцію та артикуляцію
5. Вправи на ритмічну координацію
6. Поєднання співу, сценічного руху, сценічного дійства та акторської гри
7. Постановка музичних номерів

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійної роботи здобувачів вивчення дисципліни «Вокальний ансамбль» містять наступні завдання:

1. Аналіз відео-матеріалу, прослуховування музики та перегляд музично-сценічних вистав
2. Самостійне опрацювання заданого теоретичного та нотного матеріалу
3. Виконання заданих вокальних, ритмічних, артикуляційних вправ

4. Розбір, вивчення та співування вокальних партій творів репертуару
5. Робота над технічними недоліками
6. Виконання вправ на координацію та поєднання сценічних рухів зі співом

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЗАЛІКУ

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на лекційних та практичних заняттях			
1.1. Відвідування аудиторних занять, виконання вокально - технічних завдань та ступінь занурення у матеріал.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних аудиторних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Виконання завдань, вправ та вивчення матеріалу, що виноситься на самостійну роботу	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка засвоєного матеріалу, тощо	20
Виконання індивідуальних завдань			
1.3. Опрацювання даних технічних вправ, вивчення вокальних партій та робота над помилками.	-//-	Перевірка засвоєних технічних вокальних вправ під час аудиторних занять або ІКР.	20
Разом балів за поточний контроль			60
Підсумковий контроль залік/екзамен			40
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, демонструє знання матеріалу та глибоке занурення у творчий процес. Був присутній на всіх заняттях, під час яких вивчав матеріал, та опрацьовував технічні вправи, не має складнощів під час інтонування та утримання власної партії у складі ансамблю; проявляє активність, ініціативу і творчий підхід у навчанні; під час виступу викazuje невимушеність і артистизм, вдало поєднує усі компоненти вокально-сценічної виразності.

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у виконанні, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить свою партію. Був присутній на всіх заняттях, виконував технічні вправи та СРС, демонструє придбані вокально-технічні навички, проявляє творчий підхід у навчанні; під час виступу має незначні недоліки у демонстрації комплексу вокально-сценічних засобів виразності.

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину практичного матеріалу, виявляє знання вокальних партій і розуміння ансамблевої діяльності, але є недостатньо впевненим учасником вокального ансамблю та сценічного дійства, допускає помилки у музичному тексті. При цьому враховується наявність опрацьованих технічних вправ, самостійної роботи, відвідування занять та активність у навчанні;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх заняттях, володіє матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність (частково) виконаних технічних вправ та самостійної роботи.

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює інтуїтивно, музичний матеріал не вивчен, здатний частково демонструвати надбані технічні навички, має частково виконані завдання до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дрожжина Н. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика. Харків : Естет Принт, 2019. 336 с (Електр.варіант)
2. Откидач В. М. Естрадний спів і шоу-бізнес. Вінниця : Нова книга, 2013. 367 с. (Електр.варіант)
3. Рось З. П. Особливості роботи з розвитку вокально-виконавської техніки естрадно-джазових співаків. Івано-Франківськ : “СІМІК”, 2019. 66 с.
4. Сбітнева О. Ф., Хорознавство. Київ : Педагогічна думка, 2017. 77 с. (Електр.варіант)

5. Bob Stoloff, Scat! Vocal Improvisation Techniques, New York: Gerard and Sarzin publishing Co, 1996, 130 с. (Електр.варіант)
6. Bob Stoloff, Body Beats, Alfred music, 2016. 105 с.
7. Bob Stoloff. Blues Scatitudes. Vocal improvisation on the blues. Brooklyn , New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 2003. 77 с.
8. Carter H. Vocal Warm-ups and Vocalises. Huntington Beach, CA.: Goldenwest College Publication, 2003. 214 p.(Електр.варіант)
9. Riggs S. Singing for the Stars: A Complete Program for Training Your Voice. Los Angeles, CA: Alfred Publishing Co., Inc, 1998. 168 с.

Допоміжні джерела

1. Базиликут Б. О. Орфоепія в співі: навч. пос. для студентів вищ. навч. закл. Львів : Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 126 с.
2. Барнич М. М. Майстерність актора. Техніка «обману»: навч. пос., вид. 2-ге, виправлене та доповнене. Київ : Ліра-К, 2016. 304 с.
3. Барська З. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2017. 80 с.
4. Гладишева А. О. Сценічна мова: дикційна та орфоепічна нормативність: навч. пос. Київ : Мистецтво, 1996. 203 с.
5. Шип С. В. Музична форма від звуку до стилю: навч. посіб. Київ : Муз. Україна, 1998.
6. Юцевич Ю. Є. Музика: Словник-довідник. Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2003. 689 с
7. Deke Sharon, So You want to sing A Cappella, Lanham: Rowman and Littlefield, 2018, 391 с.
8. Peckham Anne. Vocal Workouts for the Contemporary singer. Hal Leonard 2006. 138 с.

Інтернет-ресурси:

1. Нотна бібліотека західної естрадно-джазової музики Hal Leonard - URL: <https://www.halleonard.com/>
2. Каталог трансляцій музичних шоу та Бродвейських мюзиклів - URL: <https://www.mtishows.com/>
3. On-line бібліотека - URL: <https://www.scribd.com/home>

Список рекомендованих хрестоматій для підбору репертуару:

1. Walters Richard. The Singer's Musical Theatre Anthology: Trios. Hal Leonard. 216 с (Електр.варіант)
2. Walters Richard. The Singer's Musical Theatre Anthology: Quartets. Hal Leonard. 264 с (Електр.варіант)
3. Walters Richard. Bernstein Theatre Songs Duets & Ensembles. Hal Leonard. 244 с (Електр.варіант)
4. Hal Leonard, A Cappella Standards, New York:Hal Leonard, 44 с (Електр.варіант)
5. Hal Leonard, Just Voices: Gospel Vocal Score Ssa Or Sat And Piano, New York: Hal Leonard, 2007, 40 с (Електр.варіант)
6. Sher Music Co. Latin Real Book. 1997 (Електр.варіант)
7. 42 Jazz, Blues & Boogie by Count Basie. Bergman, Vocco &Conn.Inc. 1944 (Електр.варіант)
8. Hal Leonard. Glee: The Music – The Warblers. Hal Leonard, 2011, 88 с (Електр.варіант)
9. Sy Feldman. The Best In Broadway Sheet Music. Warner Bros. Publication 2001. 260 с. (Електр.варіант)
10. 100 Jazz & Blues Greats. London, Wise Publications. 1987. 311 с (Електр.варіант)
11. Abba Gold. Greatest Hits. London, Wise Publications. 1992. 96 с (Електр.варіант)
12. Aretha Franklin. 20 Greatest hits. London:EMI Songs Ltd. 1966. 66 с (Електр.варіант)
13. Larry Fridie. James Brown-All time Greatest Hits.Hal Leonard. 1995. 77с. (Електр.варіант)

Орієнтовний список мюзиклів для перегляду/ознайомлення:

1. Співаючи під дощем / *Singin' in the rain* (1952)
2. Вестсайдська історія / *West Side Story* (1961)
3. Чарівник країни Оз/ *The Wizard of Oz* (1939)
4. Звуки музики / *The Sound of Music* (1965)
5. Кабаре / *Cabaret* (1972)
6. Мэрі Поппінс / *Mary Poppins* (1964)
7. Зірка народилась / *A Star Is Born* (1954)
8. Моя чудова леді / *My Fair Lady* (1964)
9. Американець у Парижі / *An American in Paris* (1951)
10. Зустрінь мене у Сент-Луїс / *Meet Me in St. Louis* (1944)
11. Король та я / *The King and I* (1956)
12. Чикаго / *Chicago* (2002)
13. 42-га вулиця / *42nd Street* (1933)
14. Весь цей джаз / *All That Jazz* (1979)
15. Циліндр / *Top Hat* (1935)
16. Смішне дівчисько / *Funny Girl* (1968)
17. Театральний фургон / *The Band Wagon* (1953)
18. Янки Дудл Денді / *Yankee Doodle Dandy* (1942)
19. Звільнення у місто / *On the Town* (1949)
20. Бриолін / *Grease* (1978)
21. Сім наречених для сімох братів/ *Seven Brides for Seven Brothers* (1954)
22. Красуня та Чудовисько / *Beauty and the Beast* (1991)
23. Хлопці та Ляльки / *Guys and Dolls* (1955)
24. Плавучий театр / *Show Boat* (1936)
25. Мулен Руж! / *Moulin Rouge!* (2001)
26. Хелло, Доллі!/ *Hello, Dolly!* (1969)

27. Усі кажуть, що люблю тебе / *Everyone Says I Love You* (1996)
28. Привід опери / *The Phantom of the Opera*, (2004)
29. Найвеличніший шоумен/ *The Greatest Showman*, 2017
30. Джентльмени обирають білявок/ *Gentlemen Prefer Blondes*, (1953)
31. Бурлеск / *Burlesque*, (2010)
32. Мамма МІА!/ *Mamma Mia!*, (2008)
33. Лак для волосся / *Hairspray*, (2007)
34. Нью-Йорк, Нью-Йорк!/ *New York, New York* (1977)
35. Час свінгу/ *Swing Time* (1936)
36. Шербурські парасольки / *Les Parapluies de Cherbourg* (1964)
37. Нотр-Дам де Парі / *Notre-Dame de Paris* (1998)
38. Джекилл и Хайд/ *Jekyll & Hyde* (1997)
39. Такі, як ми/ *The Likes of Us* (1965)
40. Ісус Христос — суперзірка/ *Jesus Christ Superstar*; (1970)
41. Дживс/ *Jeeves*; (1975)
42. Евіта/ *Evita*; (1976)
43. Розкажи мені у Неділю/ *Tell Me On a Sunday*; (1979)
44. Кішки/ *Cats* (1981)
45. Пісня та танець/ *Song & Dance*; (1982)
46. Зірковий експрес/ *Starlight Express*; (1984)
47. Бульвар Сансет/ *Sunset Boulevard*; (1993)
48. Стівен Уорд/ *Stephen Ward*; (2013)
49. Сестро, дій! / *Sister Act* (1992)
50. Сестро дій 2!/ *Sister Act II* (1993)
51. Вулиця Кью/ *Avenue Q* (2003)

Перелік видатних вокальних колективів та виконавців, творчість яких рекомендується для прослуховування та вивчення.

Acappella, Ann Miller, Ava Gardner, Barbra Streisand, Bette Midler, Bing Crosby, Bobby McFerrin, Boswell Sisters, Camerata, Earth Wind & Fire, Ella Fitzgerald, En Vogue, Ethel Merman, Fred Astaire, Gene Kelly, George Benson, Hugh Michael Jackman, Jamie Cullum, Janis Siegel, Judy Garland, Julie Andrews, Lambert Hendricks & Ross, Laura Fugi, Lea Salonga, Liza Minnelli, ManSound, Maria Rita, Mel Torme, Naturally 7, New York Voices, Nnenna Freelon, Patti Lupone, Pentatonix, Perpetuum Jazzile, Rita Heyworth, Roberta Gambarini, Roberta Flack, Rockapella, Sarah Brightman, Sarah Vaughan, Stevie Wonder, Sutton Foster, Take 6, Tania Maria, Tierney Sutton, The Andrews Sisters, The Fairfield Four, The Hi-Lo's, The King's Singers, The Manhattan Transfer, The Melltones, The Puppini sisters, The Real Group, The Singers Unlimited, The Swingle Singers, Wise Guys, Пікардійська Терція.